

Partatiainen, *Panurus biarmicus* (L.), maallemme uusi lintulaji.

L. SAMMALISTO

Retkeillessäni toverini K. Aulana kanssa 20. XI. 1949 Helsingin Vanhankaupunginlahden rannoilla, herätti huomiotamme lahden pohjoisosan ruo'ostosta kuuluva linnun ääntely, jonka merkitsimme *djik djik*. Tämän äänen jatkoksi tuli välistä särisevä *tserrr*. Molemmat äänet olivat meille aivan outoja, mutta kun ääntely kuului kaukaa ruo'oston keskeltä, oli mahdotonta lähteä ääntelijää sieltä etsiskelemään. Niin suuresti kuin se meitä kiinnostikin, emme voineet muuta kuin toivoa, että se tulisi lähemmäksi. Toiveemme toteutuikin, sillä käveltyämme rantaa pitkin jonkin matkaa Pikku-Viikin lahden länsirannalle saakka kuului tulosuunnastamme askeinen *tserr*-ääni, ja näimme jonkin pitkäpyrstöisen pikkulinnun syöksähtävän rantaru'ostoon aivan lähellämme.

Vaikka lintu oli kovin levoton eikä kauan pysynyt aloillaan, onnistuimme pitkän ajojahdin jälkeen saamaan siitä melko tarkat tuntomerkit, joita vielä täydensimme tavatessamme linnun myöhemmin.

Lintu oli kooltaan keltasirkun suuruusluokkaa ja pyrstöä oli suunnilleen puolet koko pituudesta. Selkä ja päälaki sekä suurimmaksi osaksi myös pyrstö ja siivet kauniin ruskeat, selkä jonkin verran kirjava. Vatsapuoli kokonaan valkea, pään sivut harmaanvalkeat; tämä oli erittäin silmäänpistävä tuntomerkki, joka näkyi selvästi myös linnun lentäessä. Siivillä leveät, valkeat juovat ja pyrstön reunasulat valkeat. Nokka tiainen, kellertävä. Lintu oli erittäin vilkas: yhtä mittaa se oli äänessä ja hyppeli ruo'ostossa eteenpäin kovaa vauhtia. Lento oli jonkin verran heittelehtivää.

Käydessäni 27. XI. Vanhankaupunginlahdella lintua ei näkynyt, mutta 6. XII. tapasin sen mainitun toverini kanssa yllättäen aivan samasta paikasta. Tällä kertaa se häipyi pian ruo'oston sisäosiin, missä se ilmeisesti enimmäkseen oleskelikin.

HARTERTin käsikirjan perusteella minulle selvisi lopullisesti, että näkemämme lintu oli partatiaisen naarasyksilö, johon kaikki havaitsemamme tuntomerkit käyttäytymistä ja oleskelupaikkoja myöten täydellisesti sopivat. Myöhemmin kävimme vielä tarkistamassa määrityksen Eläintieteellisen museon kokoelmista.

Partatiaisesta on olemassa kaksi rotua. Nimirodun levinneisyysalue käsittää etelä-Englannin, Keski-Euroopan, Etelä-Euroopan Balkanin itäosia lukuunottamatta ja Marokon. Se on pesinyt lisäksi Liettuassa ja tavattu kerran, v. 1927, Tanskassa. Itäinen muoto *Panurus biarmicus russicus* (C. L. Brehm) on levinnyt itä-Galitsiaan, Unkariin, Dobrudšaan ja etelä-Venäjälle sekä Aasiaan Turkista ja Turkestanista aina Mandšuriaan saakka. Levinneisyyttä ajatellen tuntuu uskottavimmalta, että Vanhankaupunginlahden yksilö oli nimirotua; kenttätuntomerkkien perusteella asiaa ei voi ratkaista.

Nimensä partatiainen on saanut 17 mm:n pituisesta »parrasta» koiraan pään molemmilla sivuilla. Koiras eroaa naaraasta lisäksi mustan alaperänsä ja kirkkaampien väriensä puolesta.

Partatiainen on tyypillinen ruo'ostolintu, joka pesimiseensä vaatii tiheäkasvuisia ja laajoja ruo'ostoalueita. Tämän vuoksi se on esiintymiseltään yleensä paikallinen. FRIDERICHIN ¹⁾ mukaan se on paikka- ja kiertolintu; ainakin Saksassa ja Hollannissa, missä kuiva ruo'osto talvella niitetään, se on kiertolintu.

Summary: First record of the Bearded Tit, *Panurus biarmicus* (L.), in Finland. On November 20th, 1949, one specimen was observed at Vanhankaupunginlahti, a bay rich in aquatic vegetation, near Helsinki (60° 12' N, 25° E). The bird, a female, was very active and stayed among the dense reeds. About two weeks later, on December 6th, a bird, presumably the same specimen, was seen at the same place again.

Tiedonantoja - Meddelanden

Short notes.

Fågelobservationer från södra Österbotten. *Zorvus monedula* L. I Närpes socken har denna art under tio års tid ökat avsevärt i antal (F. V. Strandberg), likaså är fallet i Maxmo (A. Vickström). I Kristinestad ha kajor åren 1950 och 1951 häckat i två par (P. Å. Johansson).

Carduelis carduelis (L.). Den 23. VII. 1952 iakttogs två steglitsor i Vasa i närheten av polisinsättningen (G. Hellman). Under häckningstiden har arten även tidigare påträffats inom stadens område, bl.a. i början av juni samma år i samband med en fågelkurs (R. Bäck & B. Klockars). Arten torde numera kunna betraktas som en regelbunden häckfågel i Vasa.

¹⁾ Naturgeschichte der deutschen Vögel. Stuttgart 1905. 859 pp.